

Tēmas, temata formulēšana

Jebkuras domas prezentācijā jābūt tēmai un tematam, jo tad tā sniedz kādu konkrētu ziņu.

Tēma ir galvenā ziņa jeb problēmas priekšmets, ko interpretētājs vēlas pavēstīt par tematu.

Ekskursijas vai nodarbības nosaukums – „āķis” uz kura uzķeras lasītājs.

Par katru tēmu ir iespējams izveidot neierobežotu tematu skaitu. Temati ir jāizsaka paplašinātos teikumos.

Temats ir prezentācijas jautājums jeb īpašā ziņā par prezentācijas priekšmetu, par kuru interpretētājs runā. Temats ir katras prezentācijas svarīgākā jeb galvenā doma, kuru pēc labas prezentācijas klausītājiem vajadzētu spēt pateikt vienā teikumā – tas būs temats. Temata izvēšana vai attīstīšana ir loģiskas struktūras izveidošana, skaidri izprotot saturu.

Tematiem vajadzētu:

- Būt formulētiem ar īsiem, vienkāršiem, paplašinātiem teikumiem;
- Ietvert tikai vienu domu;
- Atklāt vispārējo prezentācijas mērķi;
- Būt specifiskiem;
- Būt interesanti formulētiem.

Tematiskas mutiskas prezentācijas:

- Sarunas, demonstrācijas, pārgājieni ar gidu, audio ieraksti;
- Interpretētājs kontrolē kārtību, kādā auditorija uztver domas un informāciju;
- Ir lineāras, jo tās virzās uz priekšu noteiktā kārtībā.

Tematiskas rakstiskas prezentācijas:

- Bukleti, plakāti, stendi, izstādes;
- Apmeklētājs lasa tekstus un nosaka lasīšanas kārtību;
- Virsraksti pasniedz tēmu.

Piemērs

Tēma – Alas

Temati.

- Latvijā upju krastos ir izveidojušās smilšakmens alas.
- Latviešu tautas folklorā vēsta par alām kā pārdabisku parādību dzīvesvietām.
- Alas ir dzīvesvietas tauriņiem un sikspārņiem.
- Latvijā alas ir izveidojušās, rokot smilti un izmantojot to stikla ražošanā.
- Pirmie uzraksti uz alu sienām ir veikti jau 16.gadsimtā.
- Gūtmaņala ir populārs tūrisma objekts Latvijā.
- Alu pētīšanu pēdējos gados Latvijā veic Guntis Eniņš, Andris Grīnbergs u.c. ‘zaļie’ aktīvisti.
- Tūristi nelabvēlīgi ietekmē alu mikroklimatu.

Nosaukums – Alu pētīšana – estētisks piedzīvojums!

Izmantojamā literatūra

1. Dz.Paegle, J.Kušķis „Kā latvietis runā...” R.,2002 u.c.izdevumi
2. J.Kušķis „ Mūsu valoda”, R.2006
3. A.Apele „Runas māksla”, R.1983
4. N.Katlapa, L.Ceplītis „Izteismīgas runas pamati”, R.1968
5. A.Pīzs „Ķermeņa valoda”, R.1995
6. L.Glāsa „Ķermeņa valoda”, R.2005
7. S.Omarova „Cilvēks runā ar cilvēku”, R.2000
8. V.Latiševs „Lietišķās sarunas, lietišķie kontakti”, R.1995
9. T.Hindls „Prasme uzstāties”, R.2000
10. S.Geikina „Retorikas pamati”, R.2003
11. R.Denijs „Prasme sazināties un uzstāties”, R.2002
12. I.Alekse „Runātprasme”
13. E.Kramiņš „Runas prasme saziņā”, R.2005
14. N.Prokofjeva „ Lietišķo sarunu māksla”, R.2006
15. D.Ž.Hodžsone „Līdzvērtīgs sarunu partneris”, R.2001
16. T.D.Ž.Keigls „Uzstāšanās māksla”, R.,2008
17. K.Brēdemeiers „Melnā retorika”, R.2008
18. D.Gabors „Vārdi, kas pārlicina”, 2008
19. B.Šota „Sarunas – drošas, radošas un veiksmīgas”, 2002

Autors: Inese Roze